

Open voor maatschappij

CRV ondertekent Europese gedragscode voor fokkerijorganisaties

Klonen, dierwelzijn, inteelt. Het zijn onderwerpen die niet alleen fokkerijorganisaties, maar steeds meer ook de maatschappij bezighouden. Om meer openheid te bieden voert CRV de code Efabar in.

Dierwelzijn leeft. Het onderwerp staat volop in de belangstelling, niet in het minst door de opkomst van de Partij voor de Dieren. Afgelopen voorjaar nog stelde fractievoorzitter Marianne Thieme Kamervragen over de invoering van gesekst sperma. In haar antwoord verwees minister Verburg van LNV naar een gedragscode voor fokkerijorganisaties: 'Het Europese bedrijfsleven heeft op vrijwillige basis een Code of Good Breeding Practice afgesproken, welke bijdraagt aan transparantie en zelfregulering van de sector.' De Europese gedragscode kreeg de naam Efabar mee. Dat staat voor European Farm Animal Breeders and Animal Reproduction. Een van de bedrijven die de code invoert, is CRV. Wiepk Voskamp, manager onderzoek en ontwikkeling bij CRV, was nauw betrokken bij het opstellen van de code. 'Binnen Effab, het Europese forum van fokkerijorganisaties, liep een project over duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord fokken. De vraag was: wat doen we daaraan als fokkerijorganisaties en hoe ervaart de maatschappij dat? We zijn in gesprek geweest met ethische centra, wetenschappers en dierenbeschermingsorganisaties.' De fokkerijorganisaties kwamen erachter dat ze het ei-

genlijk nog niet zo slecht deden, geeft Voskamp aan. 'We concludeerden dat als we dan al zoveel deden, we het net zo goed op schrift konden stellen. Dan kunnen we beter inspelen op toekomstige regelgeving en zijn we transparanter voor de consument.'

'Niet om te betuttelen'

Het opstellen van de code was een ingewikkeld proces, vertelt Voskamp. 'In eerste instantie stonden er allemaal regels in: je mag niet klonen, je mag dieren niet slaan, je mag stieren geen ring in de neus doen. Dat was zo gedetailleerd, dat wilde geen enkele organisatie ondertekenen. De code is niet bedoeld om te betuttelen. Dat zou niet werken.'

Voskamp en haar collega's onderwierpen de opgestelde regels vervolgens aan een nadere studie. 'We kwamen erachter dat aan alle regels waarden ten grondslag lagen, zoals dierwelzijn, diergezondheid, veiligheid en duurzaamheid. Die waarden staan nu in de code. Het gaat erom dat je als organisatie kunt aantonen dat je over een bepaald onderwerp hebt nagedacht, dat je er verantwoord mee bent omgegaan.'

Voskamp geeft een voorbeeld. 'Wij doen stieren een ring in de neus. Dat doen we omdat we de veiligheid van de medewerkers belangrijker vinden

Uitreiking certificaat op CRV-jaarcongres

CRV heeft de code Efabar geadopteerd. CRV krijgt daarom van Effab, het Europese forum van fokkerijorganisaties en de opsteller van de code, een certificaat. Dat wordt uitgereikt tijdens het CRV-jaarcongres op 28 februari in Gorinchem. Op dat congres wordt ook de winnaar van de CRV-Duurzaamheidstroofe bekendgemaakt.

dan de beperkte hinder die de stieren ervan ondervinden.'

Ethische commissie

Het invoeren van de code betekent niet dat CRV ineens heel veel dingen anders gaat aanpakken. 'We voldoen al in grote mate aan de code', stelt Voskamp. Zo zijn de nieuwe dierstallen van HG ingericht met veel oog voor dierwelzijn. 'Voor de wachtstieren hebben we bijvoorbeeld groepshuizing en een strobed.'

Ook het fokdoel krijgt aandacht in de code. Binnen het fokdoel moet productie in balans zijn met vruchtbaarheid en gezondheid. 'Het fokdoel is bij HG allang niet meer alleen afgestemd op een hoge productie. Het gaat steeds meer om rendement. Binnen de fokwaarde nvi telt productie nog voor veertig procent. De overige zestig procent komt voor rekening van onder meer de gezondheidskenmerken.'

Ook inteelt is een onderwerp dat aan de orde komt. 'Je moet aantoonbaar maken dat je met genetische diversiteit bezig bent. Wij letten daar op in ons eigen fokprogramma.'

Als organisatie moet je ook aan kunnen tonen dat je ethische afwegingen maakt. 'Ons bedrijf heeft een eigen ethische commissie die de directie adviseert over ethische vragen op het gebied van bijvoorbeeld dierwelzijn en duurzaamheid

in de fokkerij. Maar je hoeft om te voldoen aan de code niet per se een eigen ethische commissie te hebben. Je kunt die ook invullen door de hulp van een extern ethisch centrum in te roepen.'

Ook worden voortplantingstechnieken genoemd. Fokkerijorganisaties mogen technologieën alleen gebruiken als die het dierwelzijn van de volgende generatie niet in gevaar brengen. 'We houden ons bijvoorbeeld bezig met genomische selection. We veranderen daarmee niets aan het DNA, maar we benutten de genetische merkers alleen om gebruik te maken van de juiste natuurlijke genetische bronnen. Genetische manipulatie hebben we niet nodig, klonen evenmin.'

Voor de code is een checklist opgesteld die de verschillende afdelingen in het bedrijf die met het onderwerp van de code te maken krijgen – zoals medewerkers van foktechniek, stallen en laboratoria – jaarlijks moeten invullen. 'Zo maken we onze werkwijze helder naar elkaar en naar de buitenwereld. Met de invoering bevestigen we dat we open willen zijn. We hoeven niet de wereld te veranderen, maar we laten wel zien wat we doen.'

Inge van Drie

Koepad

Tijdens de HHH-show is de familie Blikman uitgeroepen tot fokker van het jaar. De fokkers van de Mõhoeve ontbraken nog nooit op een NRM en zijn frequent deelnemer aan de HHH-show. Het tekent niet alleen het enthousiasme waarmee **Henk, Herbert en Lammert Blikman** uit Ruurlo jaarlijks present zijn op nationale keuringen, het onderstreept ook de uitgezette fokkerijkoers. De koefamilie Mõhoe-

maakte Kampkuiper onder meer deel uit van de aankoopcommissie van KI Oost en later de fokkerijraad van HG. Op zowel nationaal als internationaal niveau trad Kampkuiper op als jurylid met als een van de hoogtepunten het jureren van het Europees kampioenschap. Op het eigen bedrijf ontwikkelde hij de Willyfamilie, waarbij dit jaar Willy 268 (v. Tulip) met 91 punten de hoogst ingeschreven roodbonte koe bleek.

Lammert, Herbert en Henk Blikman

Bennie Kampkuiper

ve Sonni's neemt daarin een speciale plaats in. De familie Blikman ontwikkelde de koefamilie op eigen wijze en via Mõhoeve Trademark (v. Milestone) werden ook de genen via mannelijke zijde verspreid. Trademark kreeg dit jaar navolging in de vorm van Niveau (v. Design) en Sonlight (v. Lightning). De jury, bestaande uit redacteuren van HI, Agrarisch Dagblad en Veeteelt, noemt de tomeloze inzet op keuringen, de excellerende koefamilie en de doorbraak van nieuwe stieren meer dan genoeg redenen om de familie Blikman uit te roepen tot fokker van het jaar 2007.

De melkveehouder **Bennie Kampkuiper** uit Almelo is door de HHH-vereniging voorgedragen als fokkerijambassadeur. De tweejaarlijkse benoeming is toegeschreven aan Kampkuiper vanwege zijn verdiensten in de roodbontfokkerij. Zo

Geart Benedictus is voorgedragen als nieuwe voorzitter van de Nederlandse Veeverbeteringsorganisatie NVO. Hij volgt daarmee Geert Koopstra op die wegens het bereiken van de 65-jarige leeftijd terugtreedt. Benedictus was jarenlang een bekend gezicht bij de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) en bekleedde het voorzitterschap van de NLTO. Benedictus is momenteel zelfstandig ondernemer en onder meer vicevoorzitter van de Friese Provinciale Staten.

Michel de Haan volgt per 1 januari Jaap Gielen op als leider van het project Koeien & Kansen, dat de gevolgen van toekomstig milieubeleid in beeld brengt. De Haan is werkzaam bij ASG en was eerder betrokken bij het lagekostenbedrijf en het project Koe & Wij. Jaap Gielen was sinds 2004 projectleider van Koeien & Kansen en wordt per 1 januari hoofd van praktijkcentrum Zegveld.